

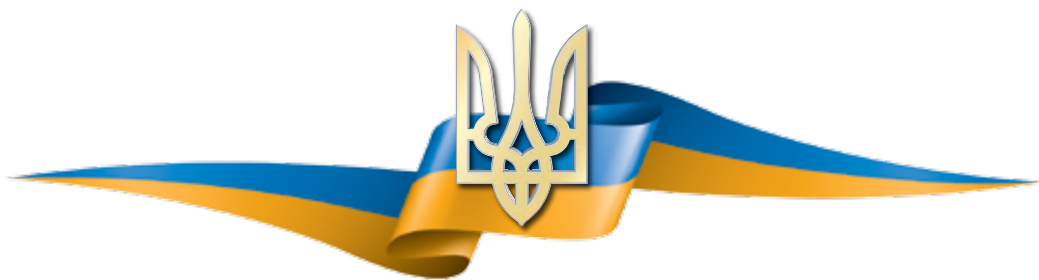
УКРАЇНСЬКА МОВА

БУКВАР

1
КЛАС

Частина 5

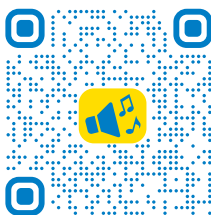
Державний Гімн України

*Музика М. Вербицького,
слова П. Чубинського*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Ганна Остапенко
Леся Мовчун

УКРАЇНСЬКА МОВА БУКВАР

Навчальний посібник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 6-ти частинах)

Частина 5

Київ • Світич • 2023

УДК 811.161.2(075.2)
О 76

*За Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом Шияна Р. Б.*

Остапенко Г. С.

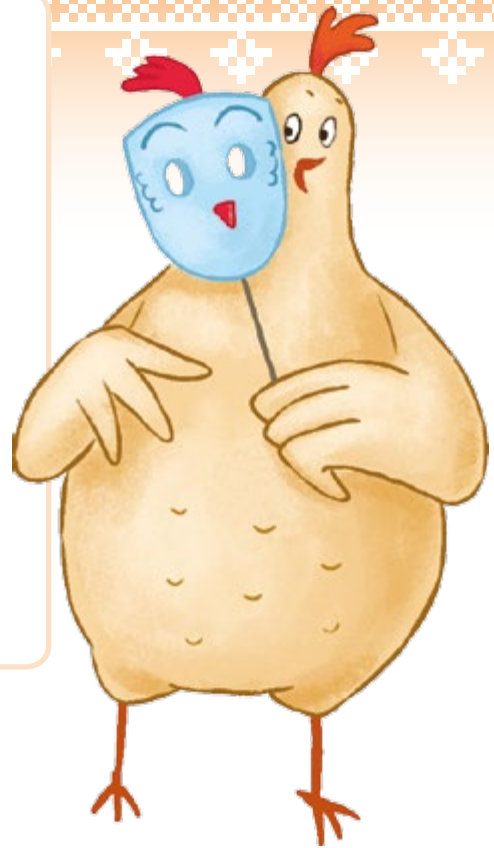
О 76 Українська мова. Буквар : навч. посіб. для 1 кл. закл.
загал. серед. освіти (у 6-ти ч.) : Ч.5 / Г. С. Остапенко,
Л. В. Мовчун. — Київ : Світич, 2023. — 64 с. : іл.

УДК 811.161.2(075.2)

Медіаматеріали до підручника —
на сайті svitdovkola.org

© Остапенко Г. С., Мовчун Л. В., 2023
© Видавництво “Світич”, 2023

Цей буквар належить

Розгорни абетку знову.
Чим здивує рідна мова?

Умовні позначення

попрацюй у парі

попрацюй у групі

обговори з класом

ТИЖДЕНЬ 23 ✦ СВІТ ПРОФЕСІЙ

У пожежній частині

1. Послухай або прочитай розповідь пожежника.

На варті нашої безпеки

Вітаю. Я — пожежник. І я розповім вам, як працює моя служба.

Коли хтось помічає пожежу, то телефонує за номером 101. Оператор відповідає на дзвінок, визначає, яка пожежна частина найближча, і передає сигнал туди.

Чергові бійці за 20 секунд вбираються у спеціальний одяг, що захищає від пólум'я і води.

Ми негайно сідаємо в машину і виїжджаємо. Приїхавши, розгортаємо пожежні рукаві. Приєднуємо їх до місцевого джерелá води або до автоцистérни. Гасіння вогню може тривати від кількох хвилин до кількох діб.

Подолавши пожежу, ми повертаємося назад. Хоча робота на цьому не завершується: треба ще встановити причини займáння та знайти винних, якщо такі є.

У нашій службі працюють також пожежні інспéктори, які перевіряють безпеку в різних приміщеннях, зокрема і в школах. А ще вони проводять бесіди про правила пожежної безпеки з дітьми й дорослими.

2. Пригадайте правила пожежної безпеки та зробіть плакат. Презентуйте його в класі, а потім розмістіть на стіні.

3. Потренуйся промовляти скоромовку якнайшвидше. Який звук повторюється?

*Пожарнику з вежі
видно всі пожежі.*

4. Запиши скоромовку двічі. Перший раз дивись на зразок, а другий — пиши з пам'яті.

П

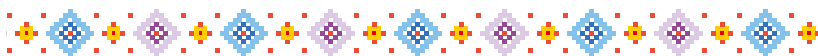
П

5. Як, на твою думку, ти читаєш? Познач.

повільно

швидко

Великі літери

1. Пригадай абетку та запиши малі літери.

а б в г д ж е є з и і
й к л м н о п р с т
у ф х ц ч ш щ ь ю я

Handwriting practice lines consisting of four horizontal blue lines and four slanted blue lines forming a grid of diamond shapes. A vertical pink line is on the far left.

2. Прочитай групи слів. Чому деякі написані з великої літери?

продавець вчителька кухар лікарка
Андрій Соломія Марія Пилип
Україна Польща Румунія Франція
літак машина велосипед поїзд

З великої літери пишемо імена,
прізвища, клички тварин, назви сіл,
міст, країн, річок.

3. Послухай або прочитай казку.

Як літери вирости

Поки літери були ще маленькими, вони навчилися утворювати складі та звичайні слова. А коли вирости і стали великими, Граматика доручила їм починати дуже важливі слова: імена та прізвища людей, клічки тварин, назви сіл, міст, країн, річок, гір, планет та інші.

Літери дуже пишалися новою роботою. Коли потрібно було підписати чийсь малюнок, першою поважно ставала велика літера імені, а за нею вервечкою маленькі.

Але траплялося, що непосидючі маленькі букви випереджали своїх старших товаришок і ставали на початку слів, де мала бути велика літера.

— Помилка! — одразу помічала матуся Граматика. — Дотримуйтесь правил! — і наводила лад у словах.

4. Обведи слова, написані правильно. Неправильні закресли.

Тарас Шевченко
ганна

Україна
дніпро

юпітер
Запоріжжя

5. Як, на твою думку, ти читаєш? Познач.

повільно

швидко

Літера О

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **О** та **о**.

На городі у Оленки
огірочки — отакенькі.
Поховались в холодочку
оксамітових листочків.

Леся Вознюк

2. Яке слово у вірші записане з великої літери **О**? Чому?
Склади його звукову схему.

Оксамітові — зроблені з оксамиту,
тканини з коротким густим ворсом.

оксаміт

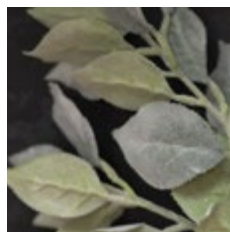

3. Розгляньте фото. З'єднайте підписи з поясненнями.

оксамитова
сукня

оксамитовий
мох

оксамитові
листочки

оксамитовий
плащ

зроблений з оксамиту

схожий на оксамит

4. Повправляйся в письмі.

О О О О О

Оля Оля

Орест Орест

5. Прочитай слова. Обведи імена хлопчиків синім кольором, а дівчаток — помаранчевим.

Олеся Оладка Олег Оксана Озеро
Окулярі Оскар Опішня Очерет

6. Прочитай текст.

Оксана живе у великому місті. Коли погода гарна, Оксана з мамою або татом сідає у . Трамвай везе їх до . Що ж це за дивовижне місто? Одеса! Її називають біля моря.

7. Як, на твою думку, ти читаєш? Познач.

повільно

швидко

Літера А

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **А** та **а**.

Ми абетку розгорнули
і побачили акулу.
В морі плаває вона,
а пірнає аж до дна.

Оксана Кротюк

2. У яких словах — назвах дій у вірші є літера **а**? Покажи ці дії рухами.

Запам'ятай: книжку, зошит, абетку
розгортають. А відкривають нові землі.

3. Розгляньте світлини. Розкажіть, хто що розгорнув.
Придумайте, хто що побачив.

4. Повправляйся в письмі.

А А А А А А А

Аліна Аліна

Андрій Андрій

5. Прочитай слова, обведи імена.

Антон	Антонюк	Ангел	Акваланг
Агрус	Ангеліна	Америка	Авдіївка

6. Склади речення, яке починатиметься з одного зі слів із завдання 5, за схемою.

_____ _ _ _ .

7. Прочитай текст.

Маріуполь — місто на Азовському . Воно стало відомим на весь світ завдяки мужнім . Захисники “Азовсталі” 86 днів тримали оборону від російських загарбників. Вони — символ нескóреності України.

8. Як, на твою думку, ти читаєш? Познач.

повільно

швидко

Літера Л

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Л** та **л**.

Лелека ластівку питає:
— Хто вище всіх птахів літає?
— Літають люди вище всіх
на літаках своїх легких!

Наталя Забіла

2. Які назви птахів починаються з літери **л**? На яке запитання (**хто?** чи **що?**) відповідають ці слова?

3. Прочитай речення з вірша, у якому є знак оклику, з відповідною інтонацією. Яку емоцію ти передаси?

4. Склади схему питального речення з вірша.

5. Прочитай слова, обведи назви дій.

літає	не́жить	колисали	простий
літак	плаває	колиска	постій
лежить	плавéць	полюбляє	пóстіль

6. Повправляйся в письмі.

Л Л Л Л Л

Лада Лада

Левко Левко

7. Роздивись і прочитай комікс.

Найважливіша професія

Моя робота буде
найважливішою!

1

Ні, моя!

Побачите, що моя!

Я стану пілотом.
Полечу до Львова
чи до Лондона.

2

А літак створить кон-
структорка. Тобто я!

3

Без мене
не створить.

Чому?

4

Бо спершу має навчити-
ся. А вчителькою буду я!

8. Як, на твою думку, ти читаєш? Познач.

повільно

швидко

ТИЖДЕНЬ 24 ❖ ПІДКОРЮЄМО ЧАС

Приказки про дні тижня

1. Пронумеруй назви днів тижня.

☐ вівторок

☐ понеділок

☐ неділя

☐ середа

☐ п'ятниця

☐ четвер

☐ субота

2. З'єднай кожну приказку з її значенням.

Скривилася,
як середа
на п'ятницю.

Про того, хто часто
змінює свою думку
або плани.

Ліпше тепер,
ніж у четвер.

Про ледаря.

Сім п'ятниць
на тиждень.

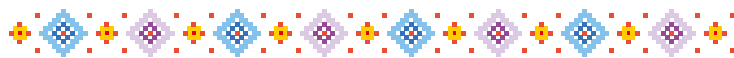

Про людину, яка
чимось невдоволена.

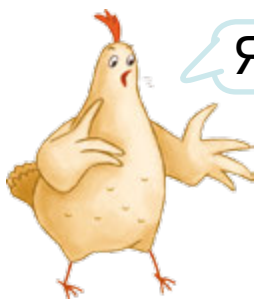
Їй щодня
неділя.

Краще не відкладати
справи на потім.

Неділя — вихідний день. Тиждень — сім днів.

Я працювала всю неділю!

У вихідний?

3. Закінчи речення, вписавши приказки із завдання 2.
Оленка неберучка до роботи — їй ніби...

З Матвієм складно домовлятися зробити щось
разом, бо в нього...

Богданка побачила, що на обід буде юшка, яку вона
не любить, і...

4. Згадайте ситуації з власного життя та опишіть їх,
використавши вислови із завдання 2.

5. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

легко

важко

Літера Г

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Г** та **г**.

Грізно гріма грім горою,
гонить гомін градобою.
Гнеться груш гнучке гілля.
Гонить гуси Гнат: — Гиля!

Володимир Лучук

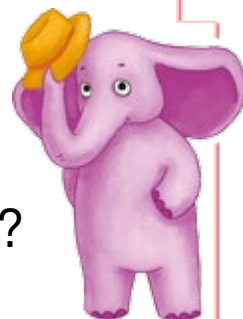

2. Що таке градобій? Як він гомонить? Відтворіть ці немовні звуки. Як гримає грім — грізно чи лагідно?

3. Яке слово вигукує хлопчик, щоб гуси бігли хутчіш?

Якщо хочеш когось поквапити, роби це чемно:

- Поквапся, будь ласка.
- Чи ти міг би / могла б робити це швидше?
- Мені важко чекати. Хутчіш, будь ласка.

4. Повправляйся в письмі.

Г Г Г Г Г

Гнат Гнат

Галля Галля

5. Прочитай розповіді дітей та підпиши фото. З якої літери пишемо клички тварин?

Гаррі дуже веселий. Він любить прокинутися рано і розбудити всіх. Я насипаю йому зерна, а він просить пєчиво.

Мого домашнього улюбленця звати Гультяй. Це бабуся назвала, бо він полюбляє з хати надвір тікати. Там він ловить мишей.

6. Розкажіть одне одному про своїх домашніх улюбленців чи знайомих тваринок.

7. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

легко

важко

Літера І

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **І** та **і**.

Іграшці сьогодні дуже сумно,
хоч у домі весело і шумно:
вперше в іграшкóвому житті
кинули її на самоті.

Григорій Фалькович

2. Який настрій у іграшки з вірша? Як можна її розрадити?

Спробуй підтримати того, хто сумує:

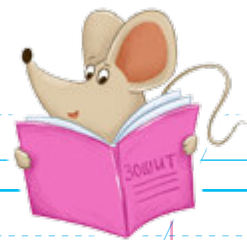
- Хочеш пограти разом?
- Чим я можу тебе потішити?
- Тобі потрібна допомога?

3. Придумайте іграшкам імена, які починаються з літер **О**, **А**, **Л** або **Г**. Підпишіть. З якої літери треба писати імена?

4. Повправляйся в письмі.

1 1 1 1 1

Інна Інна

Івасик Івасик

В українській мові ми змінюємо ім'я того, кого кличемо.

Івасику, приплинь,
приплинь до бережка!

5. Пригадай казку "Івасик Телесик". Запиши, як зверталися батьки до сина та що йому говорили.

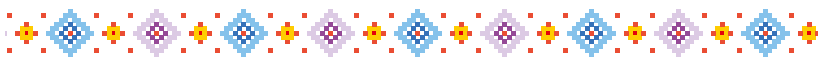

6. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

легко

важко

Велика літера на початку речення

1. Прочитай речення та поміркуй, чому слово “іграшки” в деяких із них написано з великої літери.

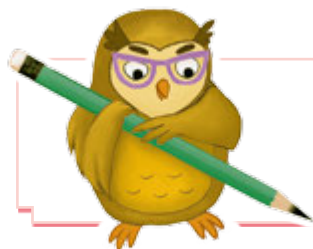

Іграшки хочуть спати.

Я поклала свої іграшки в ліжечка.

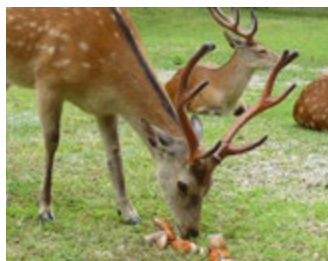
Хто прибиратиме іграшки?

Іграшки прибереш сам чи допомогти?

Перше слово в реченні пишемо з великої літери.

2. Склади і запиши речення з поданих слів за фотографіями. Яка літера буде на початку речення? Який знак (., ! ?) поставиш у кінці речення?

олені

листя

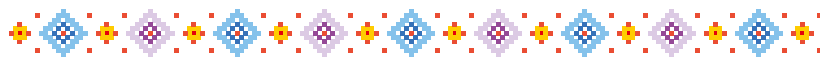
слони

гриби

люблять

Handwriting practice lines with dashed midlines and solid top/bottom lines.

3. Послухай або прочитай казку.

Як великі літери малим допомогли

Якось маленькі літери придумали і записали казку. Вийшло аж 5 речень!

— Дамо почитати нашу казку першокласникам? — спитала непосидюча Н у матусі Граматики.

— От би якось позначити початок кожного речення... — замислилась Граматика. — Тоді дітям буде легше читати.

Наперед вийшли Крапка, Знак Питання і Знак Оклику:

— Ми стаємо в кінці речення. Можемо й на початку вийти. Нам не важко.

Граматика похитала головою:

— Дякую вам за пропозицію. Так в іспанській мові буває. Там Знаки стають на початку речення, тільки догори ногами.

Вона обвела очима мешканців країни і спинула свій вибір на великих літерах.

— Ось кому це вдасться найкраще! Вони великі й помітні! Якщо на початку речення стане велика літера, одразу буде зрозуміло, що починається нова думка!

4. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

Літера Ї

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **ї** та **і**.

Їхав-їхав їжачок,
їжачаткам віз грушок.
Їжачатка грушки їли,
їжачиху пригостили.

Жанна Вовк-Черемуш

2. Розіграйте віршик у ролях. Які емоції в персонажів?

3. Що можна сказати, коли хтось їсть? А що, коли тебе пригостили?

- ~~Приємного апетиту.~~ Смачного!
- Дякую!
- Дуже смачно!
- Спасибі за гостинець.
- Смакота!

4. Скільки звуків позначає літера **ї**? Запиши число.

5. Склади звукові схеми слів.

їжак

їжачиха

їжачатка

6. Повправляйся в письмі.

і і і і і і
ї ї ї ї ї ї
ї ї ї ї ї ї

7. Прочитай слова, обведи назви дій.

проїхала

заїдемо

під'їхати

поїхали

з'їсти

підняти

порося

зима

підставка

8. Склади і запиши речення з поданих слів так, щоб на початку була літера **ї**.

нашій

школі

в

їдальня

та

простора.

світла

9. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

легко

важко

ТИЖДЕНЬ 25 ❖ ВЕСНЯНА МОЗАЇКА

Весна

1. Прочитай вірш. Вивчи перший стовпчик.

Бурӯлька

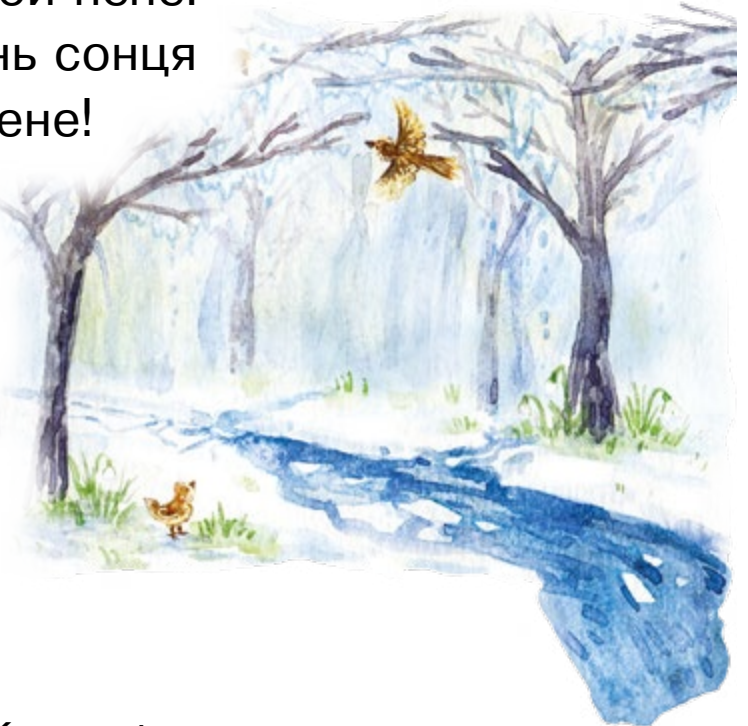
Дзюрчать-дзвенять струмочки,
і птах вітає птаха...
Мала, хрустка бурулька
додóлу впала з да́ху.

Промовила бурулька:
— Засла́бла я, ой не́не:
гарячий промінь сонця
долі́нув і до мене!

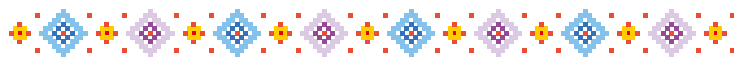
Від сонця я розтану,
розтану — не загину:
ввіллюся у струмочок
і побіжу в доли́ну.

Мене нап'ються трави
і стануть наче вмиті...
Хоч мало, та не ма́рно
я прожила на світі!

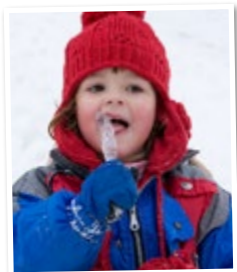
Лідія Компанієць

2. Які слова на початку вірша підказують нам, що на-стала весна? Чому бурулька впала? Чи засмутилася вона, що розтане?

3. Потренуйся розрізняти правдиву і неправдиву інформацію.

Бурульки можна їсти,
вони смачні, як лодяники.

Ходити там, де висять
бурульки, небезпечно!

4. Запиши правдиве речення двічі. Перший раз дивись на зразок, а другий — пиши з пам'яті.

Х

Х

5. Що ти робиш, коли тобі складно виконати завдання?

стараюся

припиняю спроби

Літера Г

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Г** та **г**.

Яка ніч — такий світáнок.
Яка хата — такий ґáнок.
Які ґáзда і ґаздіня —
отака в них і дитина.

Тетяна Бойченко

2. У віршику-приказці — народна мудрість: в охайної хати і ґанок чепурний, у добрих людей і діти чемні, ґречні. Чи ти погоджуєшся із цим? Наведи приклади.

3. Пригадай, як правильно вимовляти звук **г**. Прочитай слова з ним. Які з них можуть починатися з великої літери **Г**? У якому випадку?

а́грус	ґелґотáти	гúдзик	ґрéчна
ґáнок	ґáва	дзі́га	ґрунт

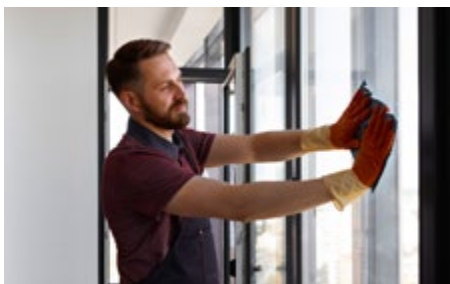
4. Повправляйся в письмі.

Г Г Г Г Г

Гава Гава

Газда Газда

5. Розглянь фото. Склади речення про те, що роблять ґазда і ґаздиня. Запиши.

6. Запам'ятай другий стовпчик вірша “Бурулька” (с. 24).

7. Прочитай текст.

Яка цікава назва — Горґа́ни! А знаєте, де вони?
У Карпа́тах. Горґани — гірський масі́в. Казкові про-
стягаються на 80 кілометрів. У праві́чному ростуть
сосни, кедри, смереки, буки. А на вершинах
покриті мохом і лишайником.

8. Що ти робиш, коли тобі складно виконати завдання?

стараюся + + + + + припиняю спроби

Літера П

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **П** та **п**.

Пéкар півень у пекáрні
пiк перéпiчки прегарні,
i пшеничні пампушкі,
i препишні пиріжки.
Пригощáйтеся!

Тамара Коломієць

Перéпiчка — коржик, спечений на сковороді, змащений олією.

2. Що пiк півень у віршику? Які були перепічки та пиріжки?

3. Прочитай слова. Обведи ті, що називають зображення. Чому деякі слова написані з великої літери?

Олег Орест Оксана Івасик Остап
перепілка пліска пугач пелікан

Земля Плутон Марс Венера Юпітер
пиріжки пєчиво перéпiчки пампушкі

4. Запам'ятай третій стовпчик вірша "Бурулька" (с. 24).

5. Повправляйся в письмі.

П П П П П П

Петро Петро

Поліна Поліна

6. Впиши слова в речення. Коли писатимеш їх із великої літери, а коли — з малої?

Прегарні прегарні пенал Пенал

у Петра дуже зручний.
Де мій ?

весняні дні настали!
Які ці проліски !

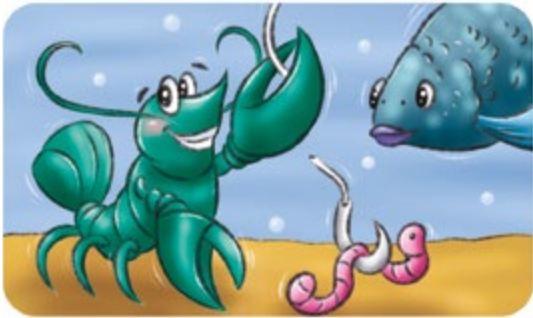
7. Склади схему до одного з речень із завдання 6, а партнер чи партнерка нехай відгадає, до якого.

8. Що ти робиш, коли тобі складно виконати завдання?

стараюся + + + + + припиняю спроби

Літера Р

- 1.** Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Р** та **р**.

В річці рак розумний жив,
з коропом цей рак дружив.
Як рак побачить черв'ячка,
рятує рибу від гачка́.

Юлія Турчина

- 2.** Чому рака у вірші названо розумним? Чому риба могла втрапити на гачок?

- 3.** Прочитай слова, закресли зайве в кожному рядку. Поясни, чому ці слова зайві.

розумний радісний риба річковий рожевий
ракета рак робота розмова рибалити робот
рости розмовляти руді радіти реготати

- 4.** Придумай для однокласника чи однокласниці завдання, схоже на попереднє. Чи вдасться йому / їй знайти зайве слово у твоєму ряді?

5. Повправляйся в письмі.

P P P P P

Роман Роман

Гада Гада

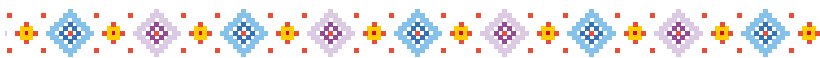
6. Придумай та запиши клички для цих тварин, які починалися б із літери **P**.

7. Запам'ятай весь вірш “Бурулька” (с. 24).

8. Що ти робиш, коли тобі складно виконати завдання?

стараюся + + + + + припиняю спроби

Службові слова

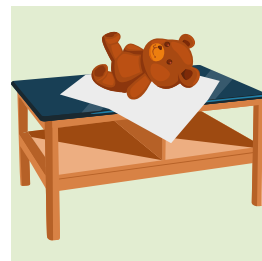
1. Прочитай підписи до малюнків та виправ помилки.

на коробці

за диваном

у столі

2. Випиши із завдання 1 маленькі слова, які вказують на розташування предметів.

--	--	--	--

Службові слова поєднують слова в реченнях.
Пишемо їх окремо від інших слів.

3. Прочитай казку.

Маленькі слова на службі

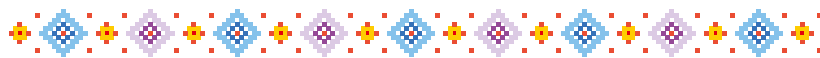
Якось стали літери в слова та й ну розглядати, що вийшло.

мотоцикл дім у рука вареник

Тут найдовше слово тицьнуло пальчиком у найкоротше й каже:

— А ти що за слово таке? З однієї літери!
Хіба таке буває? Може, ти ніяке не слово?

Літера, тобто слово, у не дало себе скривдити:
— Різні слова бувають! І довгі, й короткі. Кожне потрібне на своєму місці. Ось дивися.

У порадилося з іншими словами і вишикувало їх у речення. Лиш саме не стало, а хитрувато позирало на “мотоцикл”.

Поклади мені вареник тарілку!

Песик забіг дім.

— Бачиш, без мене слова в реченні не поєднані. Одразу видно, що чогось бракує. Я хоч і маленьке, але важливе слово. Службове.

Довге слово погодилося і більше нікого не дразнило.

4. Запиши одне з виділених у казці речень, додавши пропущене службове слово. Не забудь написати його окремо від інших слів.

5. Що ти робиш, коли тобі складно виконати завдання?

стараюся + + + + + припиняю спроби

ТИЖДЕНЬ 26 ❖ ВЕЛИКДЕНЬ

Великодня казка

1. Послухай або прочитай твір.

Загублена писанка

За казкою Ірини Мацко

Напередодні Великодня сиділа Катруся біля хати і розписувала яєчка. Раптом одна писаночка впала з лавки в траву і покотилася з горбочка.

Котилась-котилась писаночка і прикотилася до будки, де жив песик Сірко. Стук-стук. Сірко злякано вискочив. Дивиться, лежить щось маленьке, кругле і кольорове.

— Таку кістку госпóдар кинув чи що? — понюхав. — Ні, м'ясом не пахне. Я такого запаху не знаю, напевно, камінчик. Нащо він мені тут? Відкочу його до кота.

Так і зробив. Кіт Мацик мирно спав біля хати. Снилось йому, ніби грається він із мишкою. Раптом чує — щось тіцяє його в лапку. Прокинувся Мацик і бачить — біля лапки кольорове яєчко лежить.

— Дивне яєчко! Віднесу його до курей. Напевно, вони його загубили.

Прикотив Мацик яєчко у курнік. Розквokталися кури, позбігались дивитися на дивне мальоване яєчко.

— Це твоє, Рябенька, — сказав півник, — таке ж поцятковане.

Рябенька засумнівалася, та все ж сіла на яєчко й задрімала. Але курчатко з нього не вивелося.

Під ранок залунав від церкви радісний великодній дзвін, що сповіщав увесь світ про початок великого свята.

— Велікдень! Велікдень! — почувся веселий голос Катрусі на подвір'ї. Вибігли до неї й песик Сірко, і кіт Мацик, і півень із курочками, а за Рябенькою куркою і яєчко викотилося.

Побачила його дівчинка, зраділа:

— Саме цієї писаночки мені не вистачало. Дякую вам, мої любі, що відшукали її!

2. Переглянь відео за казкою про загублену писанку. Простеж, як змінюється музика відповідно до подій. Як це впливає на настрій?

svitdovkola.org/um1/media14

3. Які українські традиції святкування Великодня ви знаєте? Чи відзначають його у ваших родинах? Як саме?

4. Що тобі сьогодні вдалося добре? Обведи.

Літера Т

1. Прочитай вірш. Підкресли та полічи всі літери **Т** і **т**.

То́лин татко тракторі́ст,
а Тара́сиків — танкі́ст.
То́кар татко у Тетя́нки,
тре́нер — у Тимка́ й Оксани́.

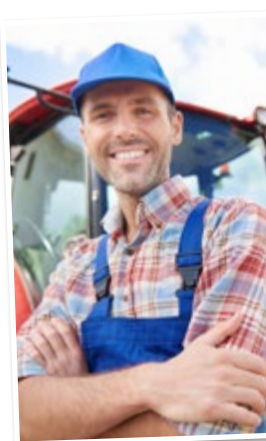
Сергій Цушко

То́кар виготовляє деталі з металу,
дерева, пластмаси.

2. Скільки дітей згадано у вірші? Хто за професіями їхні татусі?

3. З'єднай слова в пари. Підкресли літери, які відрізняють жіночий варіант назви професії від чоловічого.

тренер

тракторист

тенісист

танкіст

таксист

танкістка

трактористка

таксистка

тенісистка

тренерка

У багатьох професій є дві назви: для жінок і для чоловіків. Користуйся обома!

4. Повправляйся в письмі.

П П П П П П П П

Переза Переза

Пилико Пилико

5. Прочитай текст.

Промовте вголос: “файне місто”. І хтось неодмінно відгукнеться: “Терно́піль”. Файний — це гарний. Тернопіль — дуже гарне українське місто, у самому центрі якого розкинулося велике озеро.

6. Що тобі сьогодні вдалося добре? Обведи.

Літера К

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **К** та **к**.

Королю набридло спати —
він пішов собі гуляти:
в капелюсі, без корони,
без коня і охорони.

Григорій Фалькович

2. Чого не взяв король на прогулянку? Чому?

3. Придумайте, що міг би робити король на прогулянці і що мав би взяти із собою для цього. Складіть список та запишіть.

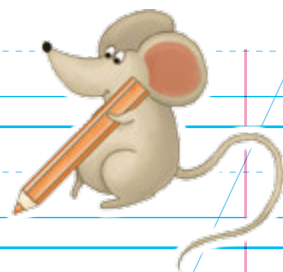
4. Повправляйся в письмі.

К К К К К К К
Кирило Кирило
Катерина Катерина

5. Прочитай слова, обведи ті, у яких другий склад наголошений. Поясни, чому деякі слова написані з великої літери.

Київ	коза	Клименко	Котигорошко
коала	козак	Коломия	Клим

6. Поміркуй, чи можуть слова, що у завданні 5 написані з маленької букви, писатися з великої. У якому випадку? Склади і запиши такі речення.

7. Прочитай текст.

У Києві багато парків. А в парках Києва багато . Вони дуже довірливі. Білочки з цікавістю спостерігають за . Простягніть звіряткові ! Мабуть, не відмовиться від ласощів. А найбільше їй потрібні наші гостінці навесні.

8. Що тобі сьогодні вдалося добре? Обведи.

Літера Б

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Б** та **б**.

Ба́вились в брудній баю́рі
два бобрі́ бруна́тно-бу́рі.
— Правда, брате бо́бре, добре?
— Дуже добре, брате бобре!

Богдан Стельмах

2. Що робили бобри у вірші? Чому їм це подобалося?

3. Зверни увагу на те, як звертаються бобри одне до одного. З'єднай слова у пари за зразком.

брат

сестра

бабуся

мама

дідусь

тато

тату

дідуся

брате

сестро

мамо

бабусю

4. Розіграйте розмову між родичами. Вживайте правильні форми звертання із завдання 4.

5. Повправляйся в письмі.

Б Б Б Б Б Б Б
Богдан Богдан
Богдана Богдана

6. Склади речення зі словами із завдання 5 за схемою.

___ ___ ___?

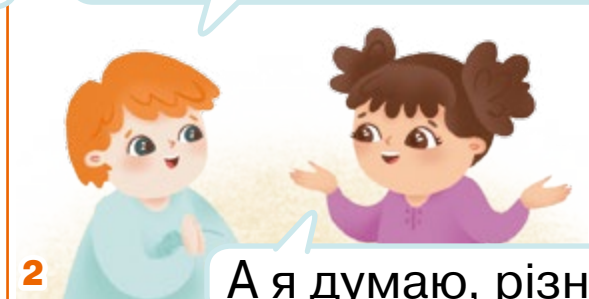
7. Роздивись і прочитай комікс.

Бабусин сюрприз

Бабуся обіцяла сюрприз для кожного!

Мабуть, це будуть однакові подарунки.

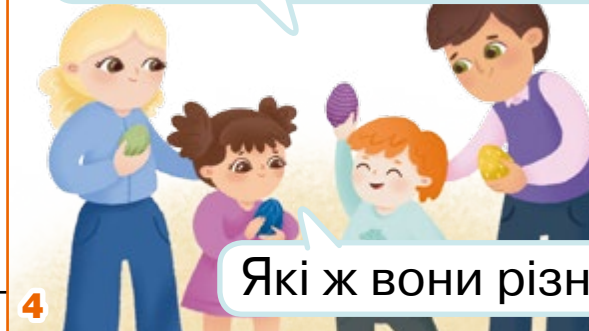

А я думаю, різні!

Богданко! Борисе!

Я ж казав, що однакові.

Які ж вони різні!

8. Що тобі сьогодні вдалося добре? Обведи.

Великодня вистава

1. Підготуйтеся разом інсценувати казку “Загублена писанка” (с. 34). Пригадайте і запишіть усіх персонажів.

Handwriting practice lines with a grid pattern.

2. Створіть ляльок-персонажів за зразком.

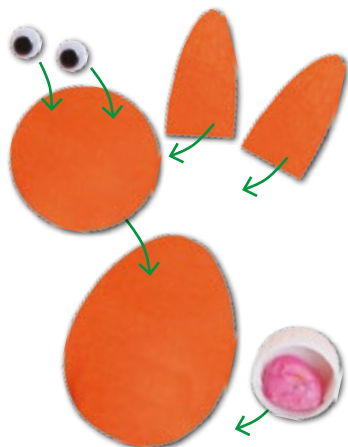

Актор театру: Іванець-киванець

Підготуйте кольоровий картон, олівець, ножиці, кольорові фломастери, двосторонній скотч, очка-наліпки, кришечки від пластикових пляшок, пластилін.

Оберіть колір для вашого котика. Намалюйте на картоні коло — це буде голова. А тепер овал у формі яйця — тулуб.

Виріжте їх і склейте, як на зразку. Намалюйте, виріжте та приклейте вушка до голови. Приклейте очка-наліпки, намалюйте ротик, носик, лапки та хвостик.

Приклейте кришечку до задньої частини тулуба.

Помістіть шматочок пластиліну всередину кришечки, щоб персонаж був стійким і не падав.

3. Підготуйте декорації. Намалюйте хату і подвір'я, песикову буду.

4. Прочитайте казку ще раз. Оберіть спосіб, у який ви її інсценуєте.

Удвох: хтось виразно читає казку, а хтось по черзі рухає всіма персонажами.

Усім класом: домовтеся виконувати ролі по черзі, таким чином кожен побуде глядачем і спробує себе в ролі актора та оповідача.

5. Поділіться враженнями.

ТИЖДЕНЬ 27 ❖ НАВІЩО МИ ЇМО?

Український борщ

1. Прочитай вірш.

Борщ

Не страшний ні грім, ні дощ,
як парує мамин борщ.
Він корисний і смачний,
червоненький і густий.

Варим м'ясо, цибулину,
ріжем моркву, капустину,
начищаєм барабóлю,
покладемо ще й квасолю.

Наостанок бурячок
і сердитий часничок.
Щоб не було цього мало,
треба хліба нам і сала!

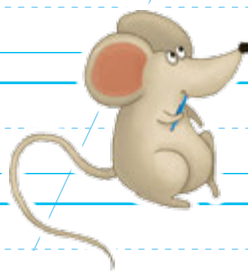

Кипі-кпi, борщику,
у новенькім горщику!
Їдуть гості з-за кордону,
щоб поїсти досхочу.
Дуже всі вони охочі
до вкраїнського борщу!

Тамара Дубовик

2. Випиши з вірша всі продукти для борщу.

3. Прочитай скоромовку 5 разів, щоразу швидше. А потім продекламуй із пам'яті.

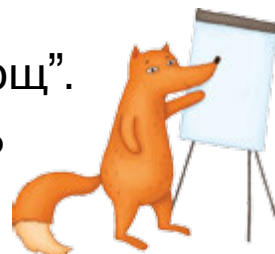
Бадин дід розувів у дощ,
буде бабі дід у борщ.

4. Запиши скоромовку з пам'яті. Звір зі зразком.

6. Які страви української кухні ви знаєте?
Створіть плакат — рекламу однієї з них.

7. Як ти сьогодні працював / працювала? Познач.

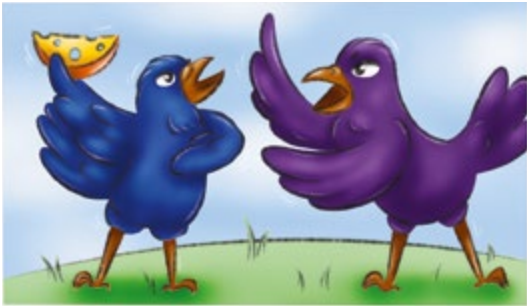
захоплено

неуважно

Літера В

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **В** та **в**.

Вóрон вóрону кричав:
— Ти у мене сир украв!
Ворон вóрону сказав:
— Я не крав, а просто взяв!

Ганна Чубач

2. Як воронам помиритися? Що можна зробити, коли хочеш узяти річ, яка належить комусь іншому?

Звертайся із проханням ввічливо:
— Будь ласка, дай мені...
— Чи можеш поділитися зі мною...?
І не забувай подякувати!

3. Попросіть одне в одного те, що на малюнках.

4. Повправляйся в письмі.

В В В В В
Владик Владик
Віка Віка

5. Збери з літер назви українських міст та підпиши герби. З якої літери ти писатимеш ці слова?

6. Прочитай текст.

Є на Волині княже місто Володiмiр. Княже, бо в давні часи там була столиця Волинського князівства. І навіть король Данило правив у Володимирі. Цьому місту — понад тисячу років.

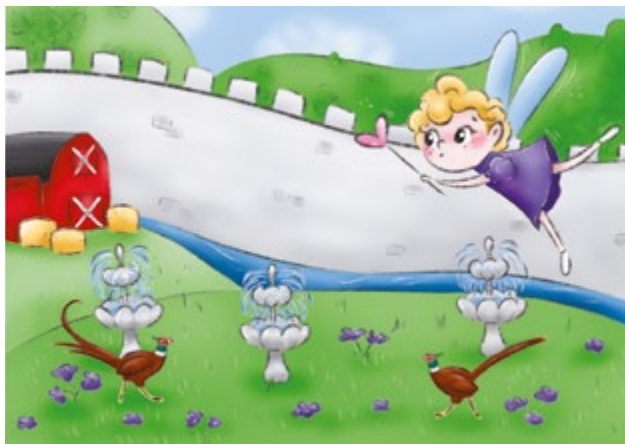
7. Вивчи третій і четвертий стовпчики вірша “Борщ” (с. 44). Промовляй їх, притупуючи або плескаючи.

8. Як ти сьогодні працював / працювала? Познач.

захоплено ————— не уважно

Літера Ф

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Ф** та **ф**.

У фортеці серед гаю
фа́йна фея проживає.
Ферма там у неї власна
і фазáни є прекрасні.
Ще є фарби, і фонтани,
і фіалки незрівня́нні.

Жанна Вовк-Черемош

Фа́йна — гарна, добра.

2. Що ще може мати фея? Пофантазуй і розкажи.

3. Яким словам із вірша, що починаються з літери **ф**, відповідають ці звукові схеми? Запиши їх.

6. Напишіть запитання про фею з вірша і поставте їх одне одному.

4. Повправляйся в письмі.

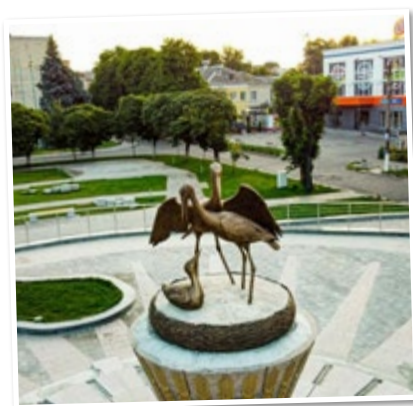
o d d d d d d d

Райна Райна

Редір Редір

5. Прочитай слова. Обведи назви країн синім кольором, а назви міст — помаранчевим.

Ромаштер, Рінляндія,
Франція, Фрутляр,
Фінал, Растів, Факел.

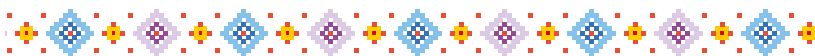

7. Прочитай текст.

Фастів — місто неподалік від Києва. Тут, у невеликому зеленому , сталася історична подія. Понад сто років тому було підписано документ про єдність України. Зараз у цьому музей.

8. Як ти сьогодні працював / працювала? Познач.

захоплено | | | | | не уважно

Слова, що сполучають

1. Прочитай підписи до малюнків та виправ помилки.

Вода та сік.

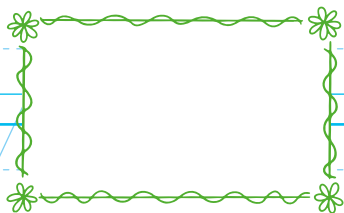
Борщ і сир.

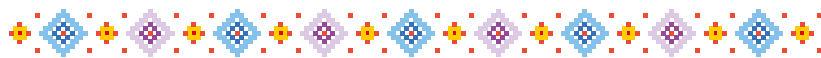

Яблуко й ананас.

2. Випиши із завдання 1 маленькі слова, які служать для сполучення слів.

3. Намалюй пари предметів та підпиши їх, використавши три різних службових слова із завдання 2.

4. Прочитай казку.

Слова-помічники

Матуся Граматика сиділа на балконі і спостерігала, як її діти-літери шикувалися на площі в різні слова. Зі слів утворювалися речення, які розповідали про все на світі. Граматика з цікавістю читала їх і водночас перевіряла, чи все правильно. І раптом побачила таке:

Вони співали танцювали.

— Чогось бракує! Якогось маленького слова, щоб слова подружилися, — уголос подумала вона.

Аж тут у речення застрибнула маленька літера і:

— Я хочу бути словом! Можна?

Граматика прочитала нове речення і схвально кивнула головою:

— Будеш пов'язувати слова в реченнях.

Я дам тобі помічників для цієї служби.

Відтоді і, й, та сполучають слова в реченнях.

5. Запиши виділене в казці речення, додавши потрібне службове слово.

Handwriting practice lines with a dashed top line, a solid middle line, and a dashed bottom line. A vertical pink line is at the end.

6. Як ти сьогодні працював / працювала? Познач.

захоплено ————— не уважно

Літера Ю

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Ю** та **ю**.

Юнак та юна́чка ю́шку варили,
ю́шку солили, ю́шку перчі́ли.
Ціла юрба їсти ю́шку прийшла,
дуже смачною та ю́шка була.

Ганна Остапенко

2. Які слова сказали поціновувачі юшки кухарям? А яке ввічливе слово можна сказати тим, хто їсть?

3. Прочитай слова. Закресли зайве в кожному рядку

ю́шка пе́рець борщ суп бульйо́н
я́блуко гру́ша помідóр сли́ва абрикóс
фіні́к курага́ огіро́к родзи́нка чорно́слив

4. Повправляйся в письмі.

1 1 Ю Ю Ю Ю Ю
Юля Юля
Юра Юра

5. Впиши слова в речення. Коли ти писатимеш їх із ма-
лої літери, а коли — з великої?

Юна юна Юшка юшка

Була трохи салонувата.
Хто вари́в _____ ?
Яка гарна _____ пані!
кухарка приготувала обід.

6. Роздивись і прочитай комікс.

Настрій

7. Як ти сьогодні працював / працювала? Познач.

захоплено _____ не уважно

ТИЖДЕНЬ 28 ❖ СВІТ РОСЛИН

Голоси природи

1. Прочитай вірш.

Квітка

Я чула сьогодні
(це зовсім не плітка),
як ранком у лузі
розквітнула квітка.

І як шурхотіли
її пелюсткі,
як раптом замовкли
веселі пташки.

І пташка одна
шепотіла пташаті:
— Не будемо квітці оцій
заважати!

Леся Мовчун

Плітка — непідтверджена звістка.

2. Чи можна почути зовсім тиху, нечутну подію — таку, як розквітання квітки? Що для цього треба робити, а чого не варто?

3. Переглянь відео про те, як прокидаються квіти. Які емоції подарував тобі перегляд? Для кого і для чого автори створили це відео?

svitdovkola.org/um1/media15

4. Поділи на склади назви квітів, які розквітали у відео.
орхіде́я хризанте́ма троя́нда і́рис ліле́я

5. Потренуйся розрізняти правдиву і неправдиву інформацію.

*У всіх рослин навесні
вирастає нове листя.*

*Листочки з'явилися
на деревах у моєму садку.*

6. Запиши правдиве речення із завдання 5 двічі.
Перший раз дивись на зразок, другий — пиши з пам'яті.

Handwriting practice lines with slanted guides for letter formation.

7. Як тобі вдається читати? Познач.

без зусиль _____ із зусиллям

Літера С

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **С** та **с**.

Світлофор стоїть на розі —
за рухом стежить на дорозі.
Стій! Іди! Готуйсь до руху!
Світлофора справно слухай.

Оксана Радущинська

Ріг — наріст на голові тварини.

Ріг — місце, де перетинаються вулиці.

У кози на розі бантик.
Зустрінемося на розі Лісової
та Весняної вулиць.

2. Складіть речення, у яких слово “ріг” матиме різні значення.

3. Як правильно переходити дорогу за вказівками світлофора? Що треба робити, якщо горить червоне світло, а машин поруч немає?

4. Прислухайся, як звук, позначений літерою **с**, звучить у різних словах. Слова з м'яким приголосним обведи синім кольором, а з твердим — помаранчевим.

сирник граюся готуйсь весла саяво
сірий коса синій сіно светр

5. Повправляйся в письмі.

С С С С

Семен Семен

Сашка Сашка

6. Складіть якомога більше речень зі словами. Запиши одне з них.

Сашко

спитала

Світланку.

Степан

заспокоїв

Софію.

Софія

зустрів

Степана.

Світланка

насмішила

Сашка.

7. Як тобі вдається читати? Познач.

без зусиль

із зусиллям

Літера Є

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Є** та **є**.

Нахвалявсь єнот єхідні:
— Європеець я відніні!
Буду я гриби збирати
і за євро продавати.
Всяк з єнота лиш кепкує,
а за євро — не купує.

Леся Вознюк

2. Що вирішив робити єнот у вірші? Чому звірі не купують у нього грибів? Чому кепкують з єнота?

3. Прочитай. Обведи слова, у яких літера **є** позначає два звуки, синім кольором, а ті, у яких один і пом'якшення попереднього приголосного, — помаранчевим.

читає

євро

кепкує

гуляє

миє

б'є

синє

лє

єнот

п'є

4. Повправляйся в письмі.

Є Є Є Є Є Є Є

Єва Єва

Єнот Єнот

5. Обведи слова, які завжди пишуть з великої літери.

Європа

Євген

Єхідна

Єнот

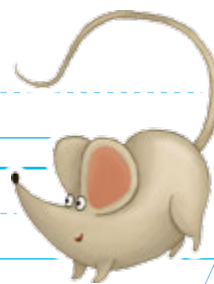
Євпаторія

Єгипет

Євгенія

Єдиноріг

6. Впиши слова із завдання 5 у речення.

Ми з батьками полетіли
відпочивати до

Моя улюблена іграшка —
це розжевий

Мій друг любить
читати.

7. Прочитай текст.

Наша країна розташована в Європі. Учені називають кілька місць, де може бути центр Європи. Серед них — місцевість у Закарпатській області. Тут навіть стоїть пам'ятний знак із написом.

8. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

без зусиль   із зусиллям

Літера Х

1. Прочитай вірш. Підкресли і полічи всі літери **Х** та **х**.

Хазяйнує хом'ячок,
хв́ацько харч ховає:
крíхти хліба і горіхи
за щічки напихає.

Ганна Остапенко

2. Обведи слова, які означають те саме, що й слово “хв́ацько”.

завзято ліниво повільно швидко

3. Придумайте, що ще хотів би з'їсти хом'ячок. Напиши.

4. Повправляйся в письмі.

Х Х Х Х Х
Хакім Хакім
Христина Христина

5. Придумай хом'ячкам клички і запиши їх. Починай слова з літер **А, Л, О, Ю, Ф, В, Б** або **Х**.

6. Роздивись і прочитай комікс.

Херсонські кавуни

Любий татку,
поясни:
де беруться
кавуни?

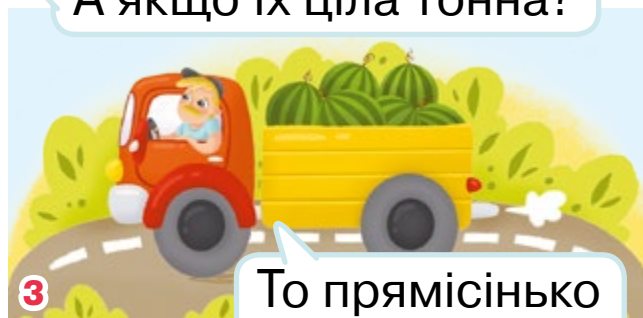
Бачиш рівно
половину?
То, звичайно,
з магазину.

А якщо один
чи пару?

Їх приносять
із базару!

А якщо їх ціла тонна?

То прямісінько
з Херсона!

7. Як тобі вдається писати прописні літери? Познач.

без зусиль

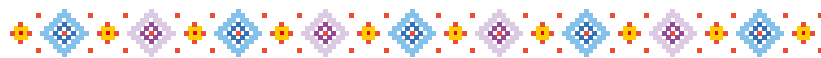
із зусиллям

Починаємо проєкт!

1. Розглянь обкладинки різних абеток. Чим особлива кожна? Яку б тобі хотілося почитати? Чому?

2. Погортай різні абетки, які є в шкільній, районній чи домашній бібліотеці. Чим вони схожі?

3. Розпочніть створення абетки свого класу. Для цього об'єднайтеся в групи, розподіліть між собою всі літери. Кожна група створюватиме по кілька сторінок абетки.

Як створити сторінку абетки

1. На аркуші напишіть гарну літеру (велику та маленьку, друковану та рукописну).

2. Напишіть слова, які починаються з цієї літери. Якщо таких немає або мало, то напишіть слова, у яких є ця літера.

3. Додайте малюнки.

4. Можна також записувати вірші та скоромовки, у яких певні літери часто повторюються.

4. Поміркуйте, скільки часу потрібно командам, щоб зробити гарну сторінку для кожної літери. Складіть планувальник проекту на місяць, щоб усе робити вчасно. Позначте, коли над чим працюватимете. Наприкінці місяця призначте дату презентації вашої збірки.

ЗМІСТ

Тиждень 23 • Світ професій..... 4

Літера О. Літера А. Літера Л

Тиждень 24 • Підкорюємо час..... 14

Літера Г. Літера І. Літера Ї

Тиждень 25 • Весняна мозаїка 24

Літера Ґ. Літера П. Літера Р

Тиждень 26 • Великдень..... 34

Літера Т. Літера К. Літера Б

Тиждень 27 • Навіщо ми їмо? 44

Літера В. Літера Ф. Літера Ю

Тиждень 28 • Світ рослин..... 54

Літера С. Літера Є. Літера Х

Мовна казка

Великі літери.....6

Велика літера
на початку речення.....20

Службові слова.....32

Слова, що сполучають...50

Моя бібліотечка

У пожежній частині..... 4

Приказки про дні тижня. 14

Весна24

Великодня казка34

Український борщ44

Голоси природи54

Наш театр

Великодня вистава42

ДБВ Наша абетка

Починаємо проєкт!62

